

Bruselj, 27. februar 2023
(OR. en)

6698/23

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0345(COD)

ENV 160
SAN 96
COMPET 132
CONSOM 52
AGRI 80
CODEC 238

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. dok. Kom.:	14223/22 + ADD 1 - COM(2022) 541 final + Priloge 1 do 8
Zadeva:	Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o čiščenju komunalne odpadne vode (prenovitev) – orientacijska razprava

Predsedstvo je za usmerjanje razprave o navedenem zakonodajnem predlogu na naslednji seji Sveta za okolje 16. marca 2023 pripravilo priloženi informativni dokument in vprašanja.

Odbor stalnih predstavnikov naj se seznani z informativnim dokumentom in vprašanjema, nato pa jih pošlje Svetu za omenjeno orientacijsko razpravo.

**Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o čiščenju komunalne odpadne vode
(prenovitev)**

– Informativni dokument predsedstva z vprašanjema za ministre in ministrice –

Ozadje

Kakovost evropskih rek, jezer in morij je bistvena za okolje in zdravje ljudi. Čista voda je bistvenega pomena za varno pitno vodo. Pomembna je tudi za gospodarske dejavnosti, kot so industrijska proizvodnja, promet, turizem in ribištvo.

Komunalna odpadna voda je eden od glavnih povzročiteljev onesnaževanja vode v Evropski uniji. Pri oceni direktive o komunalni odpadni vodi so bili opredeljeni trije glavni sklopi vprašanj, in sicer preostalo onesnaževanje iz mestnih virov, nepopolna uskladitev z novimi družbenimi ambicijami in evropskim zelenim dogovorom ter nezadostna ali neenakomerna raven upravljanja. V oceni je bilo glede onesnaževanja s komunalnimi odpadnimi vodami ugotovljeno, da so manjša mesta, necentralizirane čistilne naprave, zastareli standardi veljavne direktive za hranila in onesnaževanje, ki ga povzroča velika količina padavin, pomembne preostale poti izpustov v mestih. Tudi izpusti mikroonesnaževal postajajo vse bolj zaskrbljujoči.

V oceni je bil analiziran tudi potencial v sektorju odpadnih voda za izboljšanje energijske učinkovitosti, ki prispeva k podnebnim in energetskim politikam EU, ter boljše ravnanje z blatom in ponovna uporaba vode za boljšo uskladitev z akcijskim načrtom EU za krožno gospodarstvo.

Trenutno stanje pri delu v Svetu

Komisija je 26. oktobra 2022 sprejela predlog revidirane direktive o čiščenju komunalne odpadne vode. Ta predlog in spremljajočo oceno učinka je predstavila 4. novembra 2022 na seji Delovne skupine za okolje.

Ta delovna skupina se je doslej sestala petkrat. Januarja se je med švedskim predsedovanjem začela prva obravnava predloga, v okviru katere so države članice lahko razpravljale o členih 1 do 21 (razen členov 12 in 19). Na sejah delovne skupine so bila dana nekatera pojasnila glede direktive in opravljena je bila tudi prva izmenjava mnenj med državami članicami o teh členih. Razprave v delovni skupini so bile pozitivne in konstruktivne. Države članice so na splošno naklonjene predlogu. Obenem so te začetne razprave ponudile vpogled v več izzivov.

Teme za obravnavo

Da bi zagotovili smernice za prihodnje delo delovne skupine, predsedstvo predlaga, da Svet za okolje 16. marca obravnava teme v nadaljevanju.

Splošna raven ambicij za obravnavo preostalega onesnaževanja

Da bi obravnavali preostalo onesnaževanje s komunalnimi odpadnimi vodami, je Komisija predlagala razširitev področja uporabe direktive na manjše aglomeracije¹. Te bodo do leta 2030 potrebovale popolnoma povezane kanalizacijske sisteme, vključno s sekundarnim čiščenjem, vendar z možnostmi za izjeme.

Tudi komunalne čistilne naprave ostajajo pomembna pot izpustov hranil, ki povzročajo evtrofikacijo vodnih teles v Uniji. Da bi dodatno omejili izpuste hranil, so v predlogu določene razširjene obveznosti za odstranjevanje dušika in fosforja s tako imenovanim terciarnim čiščenjem. Zahteve se bodo z vmesnimi cilji uvajale do leta 2040.

Mikroonesnaževala, kot so farmacevtski ostanki, so bila opredeljena kot vse večji problem za vodna telesa. V predlog so bile zato vključene nove zahteve za dodatno fazo čiščenja, tj. kvartarno čiščenje, pri katerem bo iz vode izločen širok sklop onesnaževal. Predlagano je, da se te zahteve z vmesnimi cilji izpolnijo do leta 2040.

¹ Manjše aglomeracije od 1000 PE (populacijskih ekvivalentov) naprej v primerjavi s sedanjimi 2000 PE.

Države članice so izjavile, da bo izpolnjevanje predlaganih rokov in zahtev izziv zaradi potrebnega časa za načrtovanje naložb v infrastrukturo. Izrazile so tudi željo po prožnosti pri prilagajanju nacionalnim in lokalnim razmeram, vključno s pozivi k uskladitvi časovnih razporedov s cikli načrtovanja v drugih direktivah, povezanih z vodo. Nekatere države članice so izrazile tudi pomisleke, da dodatne okoljske koristi, dosežene s strožjimi obveznostmi za terciarno in kvartarno čiščenje, morda ne bodo vedno presegle stroškov čiščenja.

Finančna obravnava mikroonesnaževal

Predlaga se financiranje kvartarnega čiščenja mikroonesnaževal z uvedbo obveznih „sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca“ za podjetja, ki dajejo farmacevtske in kozmetične izdelke na trg EU. Čeprav so najpomembnejša načela opredeljena v predlogu, je praktično izvajanje sistema razširjene odgovornosti proizvajalca prepuščeno državam članicam na nacionalni ravni. V predlogu je navedeno tudi, da je treba v okviru razširjene odgovornosti proizvajalca kriti celotne stroške (tj. za kvartarno čiščenje ter spremljanje in zbiranje statističnih podatkov o tem, kaj je dano na trg).

Čeprav so države članice na splošno pozitivno sprejele izvajanje načela „onesnaževalec plača“, so obenem prosile za pojasnila o tem, kako bi lahko sistem razširjene odgovornosti proizvajalca deloval v praksi, saj je tovrstni instrument novost v sektorju komunalnih odpadnih voda. Izražena so bila različna mnenja o tem, ali bi bila to najprimernejša strategija financiranja in ali bi se najbolje izvajala na ravni EU ali na nacionalni ravni.

Prispevanje k energijski nevtralnosti

V predlogu je določen cilj energijske nevtralnosti za sektor komunalnih odpadnih voda, ki ga mora vsaka država članica z vmesnimi cilji doseči do leta 2040. Glavni cilj je izboljšati energijsko učinkovitost in proizvajati energijo iz obnovljivih virov, zlasti iz bioplina in drugih sredstev. Za dosego tega cilja se bodo postopoma zahtevali energetske pregledi, v katere bodo vključeni vsi srednje veliki in veliki objekti². Države članice bodo poleg tega zagotovile, da bo skupna letna proizvodnja energije iz obnovljivih virov v teh objektih ustrezala njihovi skupni porabi energije. Ta cilj bi bilo treba na nacionalni ravni z vmesnimi cilji izpolniti do leta 2040.

² Od 10 000 PE in več (uskladitev z najboljšimi praksami v nekaterih državah članicah).

Razprave v delovni skupini so bile na splošno naklonjene zagotavljanju energijske učinkovitosti. Države članice se zavedajo koristi predlaganih energetskih pregledov, čeprav jim časovni rasporedi predstavljajo izziv. Izraženih je bilo nekaj pomislekov, da bi bilo predlagane cilje energijske nevtralnosti težko uskladiti z novimi zahtevami za odstranjevanje dušika in kvartarno čiščenje, saj je za slednje postopke potrebna poraba energije. Poleg tega je bilo izraženih nekaj dvomov o tem, ali bi bilo treba doseganje energijske nevtralnosti omejiti na sektor komunalnih odpadnih voda ali ga implementirati v okviru širšega integriranega proizvodnega sistema.

Vprašanja za ministre in ministrice

Da bi zagotovili smernice za nadaljnje delo Delovne skupine za okolje, naj ministri in ministrice izmenjajo mnenja o naslednjih vprašanjih:

- 1. Kakšna bi bila po vašem mnenju ustrezna raven ambicij na podlagi predloga, da bi obravnavali preostale vire onesnaževanja v mestih?*
- 2. Ali menite, da je primerno, da se v direktivo o komunalni odpadni vodi vključijo sistem razširjene odgovornosti proizvajalca in cilji energijske nevtralnosti?*